

Izhaja razen nedelj in
praznikov vsak dan
ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in pod-
pisati, sicer se jih ne pri-
obči. Rokopise se ne vrača.

Oglasi: Prostor 1 mm x
55 mm po K 1'50. Uradni
razglasi, poslano ter no-
tice isti prostor K 2'—,
Pri večjem naročilu
popust.

NAPREJ

Glasilo jugoslov. socijalno - demokratične stranke.

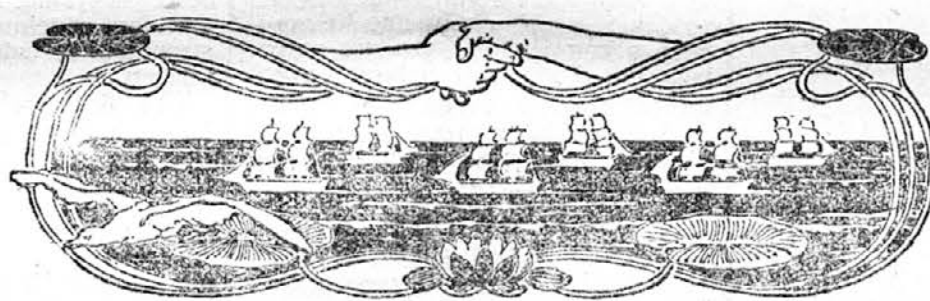
Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali
z dostavljanjem na dom za
celo leto K 240, za pol
leta K 120, za četrt leto
K 60, za mesec K 20.
Za Nemčijo celo leto K 312,
za ostalo tujino in Amerika
K 360.

Reklamacije za list
so poštne proste.

Upravištvo je v Ljubljani,
Franciška ulica št. 6/1,
Učiteljska tiskarna.

Proletarci vseh dežel,
združite se!
Brez boja ni zmage,
ni svobode!

Socializacija industrije,
zemlje!
Svoboda dela je svoboda
človeštva!

Prvi majnik — praznik proletarcev!

Prvi majnik! Rdeči majnik! Koliko jeze, strahu in sovraštva si že vzbudil v srcih tlačiteljev in izkoriščevalcev človeštva, odkar Te praznično izmoglani in teptani človeški rod proletarcev! In koliko veselja, poguma, odpora in upanja si že vžgal v srcih onih tlačanih in izkoriščanih milijonov, ki se bore za osvoboditev človeštva, za svobodo, bratstvo in enakost!

In danes je zopet napočil dan, ko svetovni proletarijat praznuje svoj praznik. Leto za letom Te že praznuje, leto za letom si mu vlival v njegove mišice svežo moč, odpor in pogum. Čimdalje večje množice tlačanih sužnjev se zbirajo pod Tvojim rdečim praporjem, pripravljajo se na boj za svoje osvobodjenje, in čimdalje večji je strah tiranov.

Pozdravljen naš Rdeči majnik!

Stoletja so vihteli tirani svoje biče nad ubogim človeštvom. Parasiti so mu izsesavali najsočnejšo njegovo kri. Skušali so si vzgojiti v človeku črno, nevedno živino, toda človek je ostal človek, ponižan sicer, užaljen in obupan v svoji duši, in telesno zaostal. Uklepali so tirani v mogočne verige zavest človeškega dostojanstva, uklenili so jo, toda uničili je niso!

Kolikokrat v zgodovini človeštva je že vzplamtela ponižana in užaljena zavest človečanstva v srcih staro- in novoveških sužnjev! Uprla se je in udarila proti tiranom — v obupnem boju brez upa zmage! In stoprav: bila je tolikrat poražena! Tedaj se je človek udal utopističnim blodnjam in pričakoval je pomoči — od bogvekdih!

Prišli pa so možje, stopili so med tlačene sužnje in jim oznanili — vero, trdno vero, v svobodo, ki mora priti, vero in upanje v uspešen boj za zmago. Vzpostavili so sužnje, razkazali jim bojni načrt, ter stopili na čelo armade tlačanih. Armada se je začela razvrščati po novem bojnem načrtu, da bije boj za zmago pravice in resnice... To so bili učitelji nove vere, utemeljitelji znanstvenega socijalizma: Karel Marx, Friderik Engels in njih dolga vrsta...

V žilah proletarijata je zaplalo novo življenje, zaiskrilo se je v glavah in srcih. Napoved vojne tlačene razrede proti razredu buržoazije je sledila. Uklenjeni orjak je stopil na bojno pozorišče in napravil svoje javno izpovedanje — vero v zmago, vero v socijalizem! In kot vidni znak svojega izpovedanja in kot simbol svoje zvestobe, vere, moči in zaupanja vase si je določil svoj praznik, praznik dela, Rdeči majnik...

Desetletja sem praznuje svetovni proletarijat svoj rdeči praznik, Prvi majnik. To je dan manifestacije socijalistične ideje, manifestacije mednarodne delavske solidarnosti v boju za svobodo in pravice.

V prvih letih praznovanja Prvega majnika si je zavedni mednarodni proletarijat združivši se v I. internacionalo zapisal na prvomajniški prapor geslo: „V boj za osemurni delavnik“ in „Za mednarodno delavsko solidarnost“. In pod tema dvema geslima je bil hud in dolgotrajen boj z buržoazijo na eni, ter z nezavednostjo v svojih vrstah na drugi strani. Trideset dolgih let je trajal boj za osemurni delavnik in proletarijat je bil zmagovit. V tem času se je tudi zavednost delavstva močno razvila in vrste proletarskih boriccev štejejo danes milijone. V svojem političnem boju je svetovni proletarijat manifestiral na dan Prvega majnika za splošno, tajno in enako volilno pravico. Tudi ta boj je bil dolgotrajen, predno je bil izvojevan, čeprav še ne v oni meri in tako, kakor zahtevamo to socijalisti. V splošnem je bil Prvi maj vedno manifestacija mednarodne delavske solidarnosti. In to je danes, po končani svetovni vojni, ko je svetovni proletarijat razedinjen in razcepljen, še tembolj; in bolj kot kdaj prej je danes aktualen Marksov poziv: „Proletarci vseh dežel, združite se!“

V usodopolnih letih svetovne vojne in v letih pred njo je razredno-zavedni proletarijat v senci krvavih bajonetov proslavljal svoj Rdeči majnik pod geslom „Za mir in sobodo, za samoodločbo narodov!“ Le žal, da ta klic ni našel dovoljno odmeva med proletarijatom vojskujočih se držav, niti ni našel pravega odmeva med socijalističnimi strankami

nekaterih, v bojno viхро zapletenih dežel. Prvi se je temu klicu odzval ruski proletarijat s svojo socijalno revolucijo. In šele po končani imperijalistični vojni se je temu klicu odločneje odzval tudi proletarijat ostalih dežel. Po vsem svetu je mogočno zaoril klic po samoodločbi narodov, po splošni razorožitvi in odločna zahteva po uvedbi osemurnega delavnika ter socializacije. Imperijalisti zmagovitih držav pa so skrpucali svoje pariške mirovne pogodbe, zavrgli so geslo o samoodločbi narodov, ter ustanovili nekakšno „Zvezo narodov“, ki je v zasmeh svojem imenu. In zopet je mednarodni proletarijat vložil zoper imperijalistično navelje svoj protest, zahteval pravico za vse narode in korenitih revizij krivičnih mirovnih pogodb.

Strasna svetovna vojna pa je imela mogočne posledice tudi v socijalnem in v gospodarskem smislu: pospešila je obubožanje delovnih ljudstev in koncentrirala bogastvo v rokah imperijalistov. Vsled tega pa je zrevolucionirala tudi proletarijat, ki se je posebno v premaganih deželah začel dvigati in je poizkušal ustanavljati proletarske komune. To gibanje je prešlo tudi v ekonomsko zaostalejša dežela, ne sicer toliko vsled ugodnih ali godnih pogojev za socijalno revolucijo, kolikor radi nezadovoljstva razruvanih političnih in ekonomskih razmer.

In ta doba je bila usodopolna tudi za edinstvenost mednarodnega svetovnega proletarijata, ki je danes razedinjen in razcepljen. Toda ne le edinstvo mednarodnega proletarijata je trpelo na posledicah svetovne vojne. Rekli bi skoraj, da je bilo to le potrebno in zdravo da se razčisti ozračje na bojnem polju proletarijata proti imperijalističnemu kapitalizmu, da se more proletarijat pripraviti na zadnji in odločilni boj.

Svetovna kapitalistična vojna pa je kapitalistični režim omajala v njenih temeljih. Buržoazija je upala, da ji vojna in zmaga utrdi njene pozicije. Zgodilo pa se je ravno nasprotno in danes, po dveh letih končanega klana, se mednarodna buržoazija zastoni lovi za svojo novo orijentacijo, zastoni zbira vse svoje zadnje sile, da se zoperstavi silnemu navalu nujnega razvojnega zakona, ki oznanja nov družbeni red — socijalizem. Zato v vsej naglici vrši nasilje nad narodi in nad proletarijatom v obče in na umeten način krpa svoj ekonomski red. Toda vse ji ne bo nič pomagalo: kapitalizem je v zadnji fazi svojega propadanja: koncem svoje imperijalistične dobe! Ta ga sili, da zindustrijalizira še ne razvite in ne eksploatirane dežele, doma pa, da uvaja nasilne metode proti lastnemu proletarijatu, ki je šele tedaj pognan v pravo socijalno revolucijo.

Pod pritiskom svetovne in domače politične, socijalne in gospodarske reakcije ter proletarske razedinjenosti ječi tudi naš jugoslovanski proletarijat. Buržoazija mu skuša iztrgati iz rok celo že izvojevane socijalne pridobitve in vrši politično nasilje potom svojih „Obznan“ in z uvajanjem ustave, ki v nobenem oziru ne odgovarja razmeram in napredku. Toda, v kolikor se konsolidira naša buržoazija, toliko bližje je tudi proletarijat svojemu zedinjenju.

Že se kažejo obrisi zedinjenja mednarodnega proletarijata in naša dolžnost je, da k tej konsolidaciji delavske solidarnosti pripomoremo kot del svetovnega proletarijata. Dotlej pa se bojujmo na vsej črti in v svoji državi za naše politične, socijalne, gospodarske in kulturne pravice!

In tako bodi geslo praznovanja današnjega Prvega majnika:
Za mednarodno sodelovanje socijalističnih strank; za splošno razorožitev; za revizijo mirovnih pogodb; za samoodločbo narodov; proti imperijalizmu in militarizmu; za rešitev gospodarskih problemov po načelih mednarodne solidarnosti; za socijalizacijo; za združitev jugoslovanskega proletarijata; za politično svobodo, socijalno in gospodarske pravice proletarijata!

Prvi majnik je simbol proletarskega gibanja, — protest proti krivičnemu družabnemu redu — simbol vstajenja in obenem preizkušnja proletarske zvestobe, vere in moči.

Zato vstani danes sleherni proletarec, odloži delo in praznuj svoj veliki praznik — Rdeči maj!

V boj za politične, socialne in
gospodarske pravice delavstva!

Delavstvo je skala, na kateri
se gradi cerkev bodočnosti.

V boj zoper kapitalizem,
imperializem, reakcijo!

Prvi maj.

Danes...
Po vseh zemljah od morja do morja,
po vseh morjih od kopnega do zemlje
sopiha črna, kovinasta zver;
na čelu ji velike rdeče zastave,
z zelenjem ovite,
in dvoje trdih in črnih obrazov na levo in desno.
Dalje, dalje vihira po temnosvetlih železnih kačah...
dalje, dalje po oljnatomirnem, zelenem morju...
In povsod ji vzklikajo
temni, bolešno razorani obrazi milijonov —
po zelenih pašnikih,
po skalnatostvih in divjih planinah,
po rekah širokih,
pri rudnikih črnih,
pri plavžih gorečih,
pri morskih skladiščih in kolodvorih,
po širnih zelenih poljanah,
po mestih, majhnih in velikih —
povsod ji pojejo pesmi množice,
množice, pijane ognjenega hrepenenja,
ki goreče se polje po dušah in mozgih njihovih
kot dolge rdeče zastave na mlajih,
na hišah,
zvonikih,
tovarnah in
dimnikih njihovih,
povsod ji pojejo, kričijo, kličejo svoje pozdrave,
spajajoč svojo vero, ljubezen, bodočnost, bolest
v en sam krik pretresujoč:
„Prvi maj naj živi!“

Dalje vihraš, vedno dalje, ti črna zver
z velikimi in groznimi očmi...
O kje je zemlja, ki te ne pozna,
ki ne pozna rdeče tvoje glave?
Kje je zemlja,
kje narod,
kje morje,
kje vera,
ki te danes ne ljubi, ti rdeča v svojem hrepenenju,
črna od črnega, težkega dela,
zelena po upanju in spomladi?
Ti glava silnega stroja, ki vihraš po morjih in zemljah:
Kje je jezik, ki te ne razume,
kje je bitje, ki te ne sovraži — ali obožuje??

Dalje, le dalje... Viharaj kakor blisk in vihar!
Udarjaj, ubijaj, razbij, uničuj,
poderi, poberi, pohodi, zasuj!
Prepletaj vse zemlje in morja —
in pričaj milijonom: da si silna!
pričaj jim, da vrtaš gore mogočne,
da goniš svet po morju, čez globine kakor veter in vihar papirček
v zraku...
da se podajaš v zračno prostranost (padaš — zopet vstajaš)!

Dalje, le dalje...
Rdeče zastave naprej pred seboj,
v sebi pa moč svojo silno — koščene in črne obraze —
in pričaj velikim, črnim milijonom,
milijonom bolečnih obrazov,
milijonom mišic, v železje vkovanlih,
danes v praznične obleke odetim,
pričaj:
Še ga ni,
a prihaja! Od vzhoda, zahoda, severa in juga
prihaja:
Prvi maj pride gotovo!

O. K.

K boju za občine.

V mestih Mariboru, Ljubljani,
Celju in Ptuj imamo že nove ob-
činske odbornike. Ni še gotovo, ka-
ko se bodo ti odbori konstituirali, to-
da kljub temu šume po teh mestih
razne govorice, ki trdijo, da hoče
vladajoča gospoda, če ji izid volitev
ne bo všeč, razveljaviti volitve. Go-
spoda pa naj bo le pripravljena, da,
če bi hotela vlada izvesti kakršno-
koli nasilstvo, da bodo volitve za
nasilnike še mnogo slabše pri no-
vih volitvah, ker bi sedanje opozici-
jonalne stranke gotovo izkušale.

V vseh občinah, to je podeželskih
se naj volitvi jugoslovanske socialno
demokratske stranke in Kmečkodelav-
ske zveze odločno zavzamejo za
zmago v občini, ker je ta zmaga ve-
like važnosti za občino in za nadalj-
ni razvoj demokracije, ki jo sedaj

radikalno-demokratska vlada prav
tako kakor prej radikalno-klerikalna
vlada zatira in preganja. Vse se nam
zdi, da bo morala občina biti izhodi-
šče naše demokratizacije navzgor v
državi.

Čim več uspeha bomo imeli pri
teh volitvah, temveč vpliva bomo
imeli na razvoj dogodkov, ki nam ga
danes skoro popolnoma manjka. Po-
svežite se teh par dni občinskim vo-
litvam, zavedajte se, da mora začeti
naša soc. dem. stranka in kmečko-
delavska zveza po teh volitvah v
občini svoje revolucionarno delo v
prospeh neimovitih in malih obči-
narjev po vsej Sloveniji.

V boj za zmago v občini proti
vsem dosedanjim in sedanjim na-
sprotnikom!

Prihiti komik in začne tlačiti
otroku v usta neke rjave brke in
brado, a upravitelj puleč si lase tudi
prileti in brez besede in ne da bi
se prej predstavil zgrabi Toma za
goltanec in ko mu je opsoval očeta
in mater, zakriči z največjim pato-
som:

»Ven, ven!«

Vrata od garderobe se odpro in
nenadoma se znajde Toma zaeno z
Nedeljkom med občinstvom, kjer se
je zopet oglašil strašen smeh. Toma
jo vdere skozi občinstvo, se popne
v gornje nadstropje, preskakujoč pri
tem po tri stopnice, pride v svojo
sobo, vrže Nedeljka na posteljo, se
postavi pred njega, podboči se in ga
pogleda z dušmanskim pogledom:

»Kaj hočeš ti od mene?« mu za-
kriči nazadnje obupno.»Ali veš, da si uničil vso mojo
karjero?«

Oluboko vzdihne, si obriše znoj s
čela in gre zopet do Elzine sobe, da
vidi, seli je že vrnila. Ali vsled kri-
žev in težav, ki jih je pretrpel noč,
ali ker je bil še ves zmešan, ali ker
je bil mrak, pa ni dobro videl števil-

Socialna demokracija ni dekla ne meščanskih strank ne oseb.

Današnja »Jugoslavija« trdi, da
je sodr. Tone Kristan prodal soci-
jalne demokrate liberalcem. Taka tr-
ditve je nepoštena. Sodrugi naj pre-
čitajo resolucijo načelstva naše
stranke v današnjem »Napreju«, pa
bodo na jasnem, da je taka trditve
politični manevar nasprotnikov, da
škoduje socialistom.

Če sodr. Kristan prevzame služ-
bo na Friderikovih posestvih, je to
njegova osebna stvar. O taktiki naše
stranke pri občinskih volitvah pa
sodr. A. Kristan ni odločeval, ker se
že več mesecev ne udeležuje poli-
tičnega dela v stranki. Trditve o
prodaji stranke je torej zlobno pod-
tikanje.

Taktika socialnih demokratov v občinskih odborih avtonomnih mest.

Strankino načelstvo pomnoženo
z delegati strankinih zastopstev v
avtonomnih mestih Slovenije je na
svoji seji v Celju dne 29. apr. 1921. l.
sklenilo:

Odklanjajoč vsak kompromis s
katerokoli meščansko stranko in pri-
puščajoč samo eventualne kompro-
mise s komunistično stranko se na-
laga strankinim zastopnikom v ob-
činskih odborih avtonomnih mest:

1. Strankini zastopniki ne smejo
glasovati niti pri prvih niti pri even-

tuelnih ožjih volitvah za župana, ozi-
roma podžupana, ki bi pripadal kaki
meščanski stranki.

2. Nadaljnje delovanje v občin-
skih svetih se mora ravnati po inte-
resih proletarijata v smislu stranki-
nega programa. Kak dogovor o mo-
rebitnem sodelovanju z meščanskimi
strankami je tudi v tem pogledu iz-
ključen.

Te direktive se nanašajo na ob-
činske zastope v avtonomnih mestih
Ljubljana, Celje, Maribor in Ptuj.

Naš sedmi dan.

V zgodbah sv. pisma beremo, kako je
Bog v šestih dneh ustvaril nebo in zemljo
in kar je lepega na zemlji. Sedmi dan pa
je počival. Ozrl se je na svoje delo in vi-
del, da je dobro.

Poklical je človeka, da nadaljuje nje-
govo delo. Človek se ni bil par dni v raj,
ko je zakrivil prvi greh. Pregrešil se je po-
per Boga.

In potem ni bilo pregrehe na konca ne
kraja.

Človeku, kateremu je bilo zaukazano,
da ljubi svojega bližnjega kakor samega
sebe, ni bilo dovolj, da se je pregrešil nad
Božjo osebo, ampak je pokazal svojo hu-
dobno naravo tudi do lastnega brata. Ni ga
samo preganjal, ni ga samo ubijal, temveč
si je lastni tudi gospostvo nad njegovimi no-
tranjimi pravicami: hotel je, da se mu uklone
kakor pes in domača živina, da mu dela
zastonj v njegovo lastno korist (in samo
njegovo!), da pozabi na svoje človeško do-
stojanstvo in postane njegov suženj, kos
mrtevga orodja ali kvečjemu domača ži-
val, kateri polagaš skromno merico segni-
te krme, da ne pozabi in bi ti potem ne
mogla opravljati najbolj ponižujočih del
poceni in brez ugovora.

Ljudje so dvojne vrste: eni se udele-
stevujejo z mečem, puškami in topovi —
teh je malo; drugi se meču, puškam in to-
povom pokorijo — teh je veliko! Ljudje z
mečem, puškami in topovi obvladujejo ljudi
brez meča, pušk in topov ter jih obuboža-
ne vpregajo v jarem svojega koristolovstva
kot sužnje in domačo živino; sam pa žive
v izobilici in pazijo le na lepo rast in na-
predek svojih tolstih okroglin.

Tako se je zgodilo, da se je človeštvo
ločilo v dva razreda: tu suženj — tam go-
spodar. Razmerje med obema pa je določil
pisani zakonik. Suženj je potrebo takega
razmerja posili uvidel in mu z molkom pri-
trdil. Za one pa, ki bi ne znali jezika za
zobni držati, so v pisnem zakoniku iz-
umili posebne ključce, s katerimi se usta za-
pirajo.

In bilo je dobro in je trajalo brez iz-
premembe par desetletje let...

Vstali so pa preroki — pametni ljudje
so jih psovali s »prekucuhli«, s »brezbožci«
(Oglejte ga, kako Boga kolne! Je dejal Kaj-
fež!) in »prevratnimi elementi« — katerim
ključci niso pomagali. In ti so rekli:

Ne tak! Človek je človek in nikaka
živina. Vsak človek je upravičen do člo-
veškega življenja: če mu pa v sedanjem
redu to pravico kratiijo, je krivda na tem,
ker se vsak suženj smatra in dela kot si-

bek poedinec. Če bi se pa vsi sužnji za-
vedli, da so kot silovita enota sužnji po-
dincem iz razreda gospodarjev in bi skupaj
nastopili proti razredu gospodarjev, bi
ustvarili na zemlji nov svet in novo življe-
nje — življenje medsebojne ljubezni in
skupnega delovanja poveljanega suženj-
stva. Potrebno je le dvoje: Bog je ustva-
ril vesolstvo v šestih dneh, sužnji bi pa
novo življenje ustvarili v dveh: v dobi
združevanja v enoto in v dobi skupnega
zavladanja!

Ljudje so strmeli in sledili prerokom.
Ni jih bilo začeto mnogo, a polagoma
je njih število naraslo v ogromnost.

Tu suženj - proletarec — tu buržu-
gospodar: udarila sta se na vsej črti.

Mi smo proletarci in sledimo našim
učnikom. Bojujemo se s trdno vero za
zmago naših idealov. Naš boj je težak in
njegovo zgodovino pišemo s krvavo pisavo.
A včasih v svojem dolgem boju zahre-
penimo, da bi že skoro prišel tisti dan po-
čitka, ko bomo praznovali zaključek našega
dela. Dan poslednje zmage.

Človek ni Bog in ne more dan prej in
šest dni prej uživati v popolni meri praz-
nik končanega stvarjenja. Zato si ustvarja
približne podobe prave resnice.

Prvi dan v maju

Je nam taka približna podoba prave resni-
ce. Takrat morda privikrat občutimo spom-
lad v njenem polnem razcvetju in zaslu-
ti mo popolno dozorelost poletnih sadov.

Prvi majnik s svojimi štirindvajsetimi
urami je podoba sedmega dneva. A posled-
nji sedmi dan bo dolg kakor sama več-
nost...

Danes zopet praznujemo Prvi maj.

Bog je v nedeljo videl, da je njegovo
delo obrodilo dober sad.

In mi, ki nam je dan počitka tudi dan
razgledov in protokost in sedanjost, se
vprašamo: Kakšen sad je obrodilo naše
delo?

V dveh dobah bomo ustvarili novo živ-
ljenje: v dobi združevanja v enoto in v
dobi zavladanja. Druga doba, h kateri težijo
vse naše misli, je še pred nami; prva se do-
polnjuje v sedanjosti: Kako je z njenim sa-
dom? —

O pač, mi vsi smo proletarci: deset
struj, levičarji, desničarji in kar nas je po
sredi — vsi smo proletarci. Poleg teh smo
šli nekateri tje, kjer se bile po programu
boj proti proletarcem: ker se nam v kr-
ščansko ljubezni smili izmučena roka tistih,
ki nas tepejo; ker moramo svoje meče na-

brusiti tudi v odrešenje odrešenih narodnih
idealov...

Vsi smo proletarci — in: enota?
Danes se vprašamo: Kako je in kaj s
sadovi prve dobe?

Sodrugi! Proletarci!

V nedeljo, dne 1. maja pridite vsi na
**veliki majniški
manifestacijski shod.**

ki se bo vršil v veliki dvorani
hotela »Union«.
ob 10. uri dopoldne.

Dnevni red: Letošnji Prvi majnik

Krajevna politična org. JSDS v
Ljubljani.

Težko kladivo že čaka.

Plamenica se iskri —
stkana iz milijonov ran,
iz pekočih, žgočih ran —
iz srčne krvi je zlita,
iz trpečih src je zvita —
plamenica se iskri.

Od obzorja čez pogorja,
čez vse zarije in vsa morja
čez gozdove in poljane,
sredi Sahare, puščave,
sredi Tibeta, planjave —
in čez sive oceane
plamenica se iskri.

Njeni zublji so žareči
in v nebesa plamene,
z njimi bratje mi trpeči
Bogu hočemo prišeci
in odpreti mu srce:

Bili sužnji smo in robje,
kri je lila nam iz ran —
dobri, krotki kot golobje,
ko nas davil je tiran.

Bili črni smo od dela,
divji, gladni kakor zver,
pesem naša nevesela
se glasila je zvečer:

Glad nam oče je in mati
in oba sta naš krvnik —
in po kruhu maščevanja
naš je zadnji, smrtni krik.

Bili sužnje smo in robje,
bili smo in nikdar več —
konec robstva je in tlake,
naš tiran in bog, zdaj smrt
prst ti piše plamenec.

Težko kladivo že čaka,
da zamahne in udari,
da povzdigne siromaka —
divje takrat zavihari
grom svobode, odrešenja,
konec našega trpljenja.

C. Golar.

Misleč zdravnik mora biti socia-
list. Kajti čele socialistična družba
bo mogla rabiti za obranitev življe-
nja sredstva, ki jih rabi kapitalistična
za uničevanje.

Dogodki v Istri.

LDU, Beograd, 28. Na prvi prihodnji se-
ji konstituantne dne 9. maja bo vlada odgo-
vorila na vprašanja mnogih poslancev o te-
roriju na Reki in v Istri.

Mi smo v prijetnem položaju, da že da-
nes lahko povemo, kaj bo na interpelacijo
odgovoril g. Pašić. Odgovor vlade nam je
dal na razpolago visok dostojanstvenik di-
plomatskega kora.

Pašić bo odgovoril: »Kar se dogaja v
Istri in na Reki, je teror, ampak ne tak te-

stvar čisto drugače vzeti, ne pa da
bi se vam smejali.«

Toma ga pogleda s hvaležnim
pogledom, a intrigant se dvigne in
gre k mizi, za katero je sedela druž-
ba, in začne tam nekaj šepetati in
pojasnjevati. Družba ga je pazno po-
slušala, in Toma je gledal poln upa-
nja k tisti mizi. Pričakoval je, da
bodo vsi prišli izraziti svoje obžalo-
vanje, ker so tako postopali napram
njemu, ker so ga nagнали in psovali
in ga zasmehovali; pričakoval je,
da se bo upravitelj opravičil, a go-
spodična Lenka se mu bo nasmejala
tako, kakor se mu je smejala v sa-
njah. In ko bi se to zgodilo, bi bil
bogoslav Toma zopet srečen in bi
pozabil na vse, kar se mu je ta dan
bripetilo.

In tako bi se morda tudi zgodilo,
ali v tem se odpro iznova vrata in
v krčmo stopi najprej artilerijski
kapetan, za njim pa natak iz krč-
me pri »Zlatem Levu«. Natakar po-
gleda po krčmi in pokaže kapetanu
s prstom bogoslava Toma.

(Dalje prti.)

LISTEK.

Branislav Nušić:

Rejenček.

Preložil Cvetko Golar.
(Dalje.)

A s tem še ni bila končana vrsta
nezgod, ki so mu bile ta dan usojene.
Komaj je ona — Lenka — začela
govoriti enega svojih najlepših mo-
nologov, in je gledala občinstvo s
pogledi, s katerimi je zahtevala ap-
lavz, se začne Nedeljko brez vsake-
ga posebnega razloga tako strašno
dreti, da je zaoril med občinstvom
ogromen smeh, a gospodična Lenka
se zmeđe, zardi, umolkne in udari
nazadnje od silne sramote in jeze v
jok. Zaslišijo se urnebesni klici, zvo-
nec pozvonil, zavesa pade.

In zdaj je prišlo tisto, česar bo-
goslovec Toma ne bo pozabil vse
življenje: Najprej prileti k njemu kot
Furija sama gospodična Lenka:
»Osel, ali se tu za kulisami pe-
stujejo otroci?«

ke nad vrati, kratkomalo — mesto v
sobo štev. 7 stopi v štev. 9 in vidi,

da je soba prazna. Utolažilo pa ga je
vsaj to, ker je bila odklenjena, kar
pomeni, da se je Elza vrnila. Vrne
se v svojo sobo, vzdigne Nedeljka s
postelje, naredi tri korake do sobe
štev. 9, stlači ga tam v posteljo s
klicom: »Bog s teboj!« pa odhiti po
stopnicah na ulico, jo mahne po trgu
ter vstopi v prvo krčmo, ki jo najde
odprto. Sede za mizo kot ubit in na-
roči pol litra vina, četudi nikoli ni pil.

Za drugo mizo v isti krčmi, kar
Toma niti opazil ni, je sedel »intri-
gant«, ki je hitro opazil pol litra vina
pred Tomo; šel je k njemu in prise-
del čisto prijateljski, kot da sta ne-
ločljiva tovariša. Oni je celo potkal
ob mizo in sebi naročil čisto čašo,
a nato se je zelo ljubeznivo obrnil k
Tomi z vprašanjem:

»Hočeva — li tudi vsak eno
kavo?«»Lehko,« odgovori Toma malo-
marno, ne da bi dvignil glavo.»Pa... kaj hočete, nadaljuje »in-
trigant«, ko je naročil kavi, »zgodilo
se je pač tako, a to ni nič: to je boli

tako en zanimiv dogodek, kakršnih
je dosti v našem življenju.«

»Kaj takega še nihče ni doživel,«
reče Toma s solzami.

»E, ako ne takega, pa kaj druge-
ga, mogoče še hujšega, ker življenje
je večna uganka, gospod. Ali je ta
otrok zares vaš, ali pa je mogoče
vaš brat?«

»Ali ne, se namrgodi Toma in
začne vse po vrsti pripovedovati in-
trigantu, kako in kaj je bilo.

Intrigant mu je izrazil svoje od-
kritosrčno sožalje, in zato je naročil
Toma še pol litra vina.

Medtem je prišla v krčmo cela
družba: Upravitelj, gospa upravite-
ljica, gospodična Lenka, še ena »na-
ivka«, prvi ljubimec in komik ter
dva meščana, da plačata račun. Ko
so vstopili, so se začeli suvati in
smejati, a Toma je povsod glavo in
zardel do ušes. Intrigant ga začne
tolaziti:

»Prosim vas, naročite še pol litra
vina, a jaz grem za trenotek v nje-
hovo družbo, da pojasnim vsot stvar.
Vi ste v tem slučaju bili samo kava-
liar napram dami, in oni morajo vso

ror, ki bi se ga dalo smatrati kot teror. Med terorjem in terorjem je razloček. Teror o katerem govorijo vsi interpellanti, je pač teror, ampak italijanska vlada tega terorja ne smatra za teror. Zato je težko govoriti o terorju, ki je pa vendarle teror, katerega mi ne moremo dovolj obsojati, ker ni teror. Kakor hitro pa bo kraljevska vlada dobila natančnejše podatke o terorju v Istri, bo predvzela vse potrebne korake pri prijateljski in zavezniški italijanski vladi, da obvaruje čast in dostojanstvo našega naroda in naše države pred terorjem, ki ni teror.

Interpellantje bodo s tem odgovorom zadovoljni in bodo rekli: Pašić zna!

Nemški Tirolci protestirajo.

LDU, Innsbruck, 28. aprila. Nocoj se je vršila tu v veliki mestni dvorani, ki je bila prevlečena s črnim suknom, velika protestna skupščina proti nasilnostim, ki so jih izvršili v soboto fašisti v Boznu. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri zbrani kličejo vse narode za priče krivotipa v Boznu in neoporečne resnice, da je bila Južna Tirolska nasilno odtrgana od dežele in da ne pomenja nič drugega kakor kolonijo, drugi Tripolis. V Boznu izvršena krivica kriči po masčevanju. Krvava setev se bo prej ali slej izpremenila v krvavo žetev. Zborovalci so poslali s posredovanjem ameriškega opravnika na Dunaju predsedniku Zedinjenih držav brzojavko, v kateri so mu naslikali svoj položaj in ga vprašali, kaj namerava storiti Amerika, da pride tudi Južna Tirolska do samoodločevanja, za katero so se borili Amerikanci.

Politične vesti.

+ Prijeten opravak. Včeraj popoldne je dospel v Ljubljano poljedelski minister Pucej. Na kolodvoru ga je sprejel predsednik deželne vlade dr. Balčič.

+ Konec generalne debate o ustavi. Samo na treh sejah se bo še nadaljevala splošna debata v konstituenti, kar ima govoriti še okoli 20 poslancev, večinoma iz vrst opozicije, potem bo govoril član vlade, nakar se prične podrobna debata. Za podrobno debato vlada veliko zanimanje. Posebno mnogo se bo govorilo pri čenih glave imena države, glede tiska in vere. Glavno je, da bo govoril član vlade. Pred tabo na kolenih... Ime države, tisk in vera — kaj nas to briga, ampak član vlade! On bo govoril in mi ponizno sprejemamo na znanje.

+ Dobra kupčija. Ministrski svet je sklenil, naj ministrstvo za socialno politiko končno likvidira skladišča bivšega ministrstva za prehrano in obnovo zemlje. V teh skladiščih se nahaja blago v vrednosti nad 50 milijonov dinarjev. — Uradnikom ministrstva za socialno politiko gratulira danes celo vsa belgrajska porodica!

+ Vojni minister general Branko Jovanović umrl. (Uradno.) Danes dopoldne je umrl nagle smrti minister vojne in mornarice general Branko Jovanović.

+ Jugoslovansko - laška pogajanja. Pogajanja med Jugoslavijo in Italijo se bodo v kratkem začela nadaljevati, ker bo Italija že dni evakuirala tudi severne kraje Dalmacije. Začetkom maja prideta v Beograd k pogajanjem ex. Lucij in Quartieri. — Komedija je izborna inscenirana. Najprej nimajo delegati instrukcij. Pavza. Potem sledi svečana večerja. Pavza. Nato protesti. Pavza. Nato debelo prijateljstvo in nova »rapalska« pogodba (sklenjena ravno tako že leta 1916, kakor prva rapalska pogodba). Zakaj ne rečejo gospodje naravnost: Taka-le je kupčija, — kar je, to je?

+ Pravoslavni klerikalci. Pravoslavni Čehi so s svojega zborovanja dne 25. t. m. v Litovli na Moravskem poslali ministrskemu predsedniku Pašiću to-le brzojavko: Množica iz Moravske, zbrana v vasi Hudočin pri Litovli, prosi s škofom Dositejem vred Boga za to, da bi Vi dolgo in srečno živeli in da bi bil srečen tudi srbski narod. Pošljamo Vam iskrene pozdrave. V imenu ljudstva: Josip Videk, duhovnik. — Sedaj nam je treba le še turških klerikalcev. Dr. Gregor Žerjav ima zopet nov posej.

+ Kakor pri nas. Pri debati v poslanski zbornici, ki se je tikala dopolnilnih kreditov za Irsko, so razni govorniki vložili ponovne pritožbe proti vladnim četam. Ministrski predsednik Lloyd George je izjavil: Angleži ne morejo pripustiti popolne neod-

visnosti Irske. Vlada ne bo kapitulirala, zakaj v parlamentu sprejeti Lomoruile dovoljuje itak obširno samoupravo.

Obnovite naročnino takoj!

Za bralce in za uredništvo ter upravo lista je važno, da naročniki pravočasno obnove naročnino na »Naprej«.

Sodrug in prijatelj! Primorani smo neznatno zvišati naročnino našemu listu. Ali ker je to potrebno, se mora zgoditi! Pripominjamo pa, da je nujna dolžnost delavskih zaupnikov, da imajo dnevnik »Naprej« in ga čitajo. Mnogo imamo še zaupnikov, ki te dolžnosti še niso storili, mnogo sodrugov, ki se bahajo, da so sodrug, toda na »Naprej« niso naročeni. Sodrug! Več čuta dolžnosti je tu potreba!

Od 1. maja znaša naročnina:

mesečno	24 K
četrtletno	72 K
polletno	144 K
celoletno	288 K

Posamezne številke na dveh straneh 1 krono, na štirih straneh 1 K 60 vin.

Uprava »Napreja«.

Dnevne vesti.

Majniški izlet na Rožnik. Jutri 1. maja ob 3. popoldne zleti ljubljansko in okoliško delavstvo na Rožnik, kjer bo koncertni združen tambaraški zbor (Več - Gilnce-Moste). Sodruge in prijatelje ter njih rodilne najljubše vabimo na ta priljubljen izlet.

Kdo odloča v zadevah ljubljanskega narodnega gledališča? Vsakdo, ki misli o vseh ljudeh le dobro, bo rekel: »V centralizirani Jugoslaviji minister za prosveto. Toda ni tako. Le vprašajte gospoda ministra za uk in bogočastje Pribičiča in nam odvrne: »Kar sklene poslanec dr. Žerjav, to izvršim.« To se bo kaj kmalu tudi izkazalo!

Rozredna justica? Prejeli smo: »Pred dnevi je bila pred deželnim sodiščem v Ljubljani na razpravi tožba nekake zasebne tožiteljice J. P. proti zasebnemu obtožencu J. K. Kot izvedenca, oziroma kot priče so bile k razpravi pozvane tudi štiri osebe, med njimi kleparski delavec F. K. Dve priči, oziroma izvedenca sta po izvršeni zaslubi dobila zahtevanih 200 K odškodnine za zamudo časa, omenjenemu delavcu pa, ki je pri vsej stvari zamudil celih 10 ur dragocenega delovnega časa in le kljub temu zahteval le 100 K odškodnine, je sodišče prisodilo odškodnine le 50 kron, s čemur se pa le-ta ni zadovoljil. Vprašamo, če je tako odločanje o njegovih odškodninskih s strani sodišča pravilno, in če ni, ali potem tako postopanje meri na razredno justico?«

Kaznovane banke. Na podlagi uredbe o prometu z devizami in valutami je bilo radi nepravilnega poslovanja z divizami in valutami kaznovanih več bank z globami po 100.000 dinarjev. Skupna vsota kazni znaša okoli 1 milijona dinarjev. Največ je kaznovanih zagrebških in sarajevskih bank. Med kaznovanimi bankami ni niti ene belgrajske banke. Iz uradnih listov. »Uradni list« št. 44.

Prinasa med drugim razglas glede izvora selitvenih stvari iz naše države, imenovanje sosveta v občinsko gerentstvo v Doljem Logatcu, ter razveljavljenje naredbe o prepovedi klanja telet moškega spola.

Muzej. S 1. majem se odpre muzej ob nedeljah od 10.—12. za splošno brezplačno poset.

Ponarejeni dolarski bankovci. Narodna banka SHS izjavlja, da ne sprejema novčenic po 1, 2 in 20 dolarjev, ker so se pojavili zelo dobri falzifikati, katere je zelo težko spoznati.

Popravek. V 95. šte. so bile v notici Stanovajska kriza v Beogradu pomotoma zamenjana imena. Naredbo je izdal minister Milivoj Jovanović in povzročitelj te naredbe je g. Miloš Savčić hišni posestnik in ne tudi poslanec in direktor in lastnik »Pravde«.

Obrtna zadruga čevljarjev za Ljubljano in okolico naznanja slavnu občinstvu in naročnikom, da je zadnji občni zbor sklenil na podlagi današnjih razmer ustaviti vsak kredit in prosimo vse občinstvo, da se poslužujejo točnega plačevanja. — Od bor.

Tat operno blagajne prijet. Blagajničarji ljubljanskega gledališča je ukradel 30.000 kron — o tatvini smo že obširno poročali, — njen brat A. Avbelj, nevaren vlomilec. Pred poroto je bil Avbelj lamsko leto obsojen na pet let ječe, a je v jeseni

utekel iz zapora in se do nove tatvine neznanu kje skrival. Z ukradenimi 80.000 K denarja je zbežal v Trst, kjer ga je policija izsledila v nekem nočnem lokalu. Pri njemu so našli le še okrog 40.000 K, ostalo pa je v družbi izprizlenih mladeničev in propadlih ženskih zapravlil. Avbelja pripeljejo v Ljubljano.

Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo naznanja svojim članom vsakodanjo prodajo usnja in čevljarških potrebščin. Izdelovanje gornjih delov se izvršuje točno po meri. Prostori so v Hrenovi ulici šte. 4.

Klub »Soča« priredi v soboto, dne 30. t. m. ob pol osmih zvečer v prostorih restavracije pri »Zlatorogu« kot zaključek zimске sezone družabni večer. Na vsopredn pevske točke recitacije, deklamacije itd. Vabljeni so člani in prijatelji društva z rodovninami.

Socijalizem je gospodarski nauk in nima kot tak z vero ali nevero ničesar opraviti. Kdor pristopi v socijalistično stranko ni vprašan, če je katolik, budist, protestant, mohamedan, brezverec itd., ampak, če verjame v razredni boj in v odpravo kapitalističnega sistema. Vera je popolnoma privatna stvar posameznika; toda to ne pomeni, da bi morali socialisti prenašati brez ugovora napade verskih ljudi, ki so vedoma ali nevedoma blapci kapitalizma, pa blatiijo socijalistično gibanje, bodisi da so za to plačani, ali pa če to vrše iz slepe in blapčevske udanosti do kapitalistov.

Koncert »Svobode«.

Na predvečer 1. maja t. l. v soboto, dne 30. aprila 1921 v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani

VELIK KONCERT

pri katerem nastopita združena mešana tamburaška zbor podružnic »Svobode« Vič-Gilnce in Moste, pod vodstvom S. St. Lehpamerja.

Blagajna se odpre ob 7. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

Vstopnina: Sedeži: I. prostor 20 K, II. prostor 10 K, III. prostor 8 K; balkonski sedeži 10 K; sedež na galeriji 8 K; stojšče 4 K.

Vstopnice v prodaji se dobe v prodajalnah Konsumnega društva za Slovenijo in Spodnji Šiški, Bohoričevi ulici, na Gilnceh in v Rožni dolini ter v tajništvo »Svobode« v Selenburgovi ulici 6/II in na dan koncerta pri blagajni.

Ker je čisti dohodek namenjen za nabavo muzikalij in glasbil, se prosil obilne udeležbe.

Organizacijski vestnik.

Iz strok. organizacije. Stavka stavbinskih delavcev v Ljubljani. Ljubljansko stavbinsko delavstvo se nahaja v stavki, ker so podjetniki brez nadaljnjih pogajanj hoteli diktirati delovne pogoje. Stavbinski delavci naj ne iščejo tukaj dela, ker bo stavka trajala najbrže dalje časa.

Pogajanja med krojaškimi pomočniki in mojstri v Celju, ki so se vršila v sredo, dne 27. t. m. pod vodstvom zastopnika deželne vlade g. dr. Mraka, so se razbila. Vzrok razbitja pogajanj so dali mojstri, kajti njihov zastopnik g. Bizjak, krojaški mojster in občinski svetnik, je izjavil, da ne more brez pooblastila kolegov ugoditi predlogu vladnega zastopnika. — Demokratije so čudni, ko ne dajo svojim zastopnikom zadostnih pooblastil, če gre za zvišanje delavskih plač, drugače pa imajo zmerom. Upamo, da bodo imeli v soboto na shodu dovolj prilike se pogovoriti, da pride do končnega sporazuma.

Vestnik Svobode.

Podružnica »Svobode« v Celju v priporočilo v soboto, dne 30. aprila 1921 v celjskem mestnem gledališču socialno sliko »Odpuščeni«, spisal J. Verne, poslovenil J. J. In resni prizor vzdrumljivega se proletarca, spisal I. Schiller, poslovenil I. M. Pred predstavo in med odmorom igra tamburaški odsek »Svobode« iz Celja. Ker sta ti dve sliki socialni in ozgojni za vsakega delavca in primerni za ta dan, vabimo vse delavce in in vse one, katerim je ljudska izobrazba na srcu, k obilni udeležbi vabi — odbor.

V boj za socijalistično občino.

Ježice pri Ljubljani.

Volčici Delavci in mali kajzarji! Ali se spominjate, kako je gospodaril bivši župan Vinko Ahlin z našo občinsko aprovizacijo? Moko je delil le svojim privržencem kar po pet kil na osebo, nam delavcem pa le po pol kile na osebo, in še za tisto so morale naše žene po cele dneve čakati. Kakšno je bilo razdeljevanje, najbolje kaže dejstvo. On ima še danes znesek 11.000 K plačati občini. Nič boljše ni bilo z njegovim nadzorstvom pri delitvi mesa in krompirja! In tako smo vedno trpeli mi delavci. In sedaj za občinske volitve si upa ta možakar se agitirati od hiše do hiše, češ: če zmagam, bom zopet jaz župan in bomo uvedli občinsko tlako, ker delavci premalo delajo in lenobo pasejo! Samo 8 ur na dan bodo brezplačno nasipali občinske ceste! Torej tovariši, delavci! Dne 3. maja vsi na volišče! Nobeden ne sme ostati doma. Vsak naj spusti kroglico v delavsko skrinjico in zmaga bo naša! Ako ne bomo storili svoje dolžnosti, nam bodo napravili komate in še voliti bodo z nami, kakor pred več sto leti grajščaki. Torej vsi na volišče!

Rajhenburg.

Nič novega ne poročamo, če povemo, da je naša občina stara klerikalna trdnjava, ki se bo tudi topot upirala z nad 60 glasovi menihov-trapistov pri občinskih volitvah. Za sedanje volitve se je klerikalcem pridružilo tudi še nekaj samostojnežev misleč, da je to stranka boljših gospodarjev. To je pač sklep še starega ponosa! Imeli so pa samostojnež vseeno namen združiti se z demokratično in soc. dem. stranko. Po večkratnem zborovanju se je pa zaradi trmoglavosti par demokratičnih gospodov ta namen izjalovil in so se samostojneži razcepili. Mi socijalisti smo želeli sporazuma, po katerem naj se sprejmejo v odbor sodrug: Vranetič Fran, pek in gostilničar, Danko Rajmund, mizar in Radej Ivan, posetnik in železničar. V začetku so imeli demokrati in klerikalci sitnosti zaradi enakih podpisov na kandidatih listah. Ker je naposled primanjkovalo zanesljivih kandidatov smo se morali združiti pod imenom: »Napredna gospodarska skupina.« — Volitve se bodo vršile v torek, dne 3. majnika. Volilce je nad 180 klerikalci s samostojneži so seveda kljub temu ponosni, čeprav nimajo najboljših kandidatov. Tudi to nam socijalistom je bilo pri sestavi kandidatov težko ker nam socijalistom pač primanjkuje tuintam povsem zmognih zastopnikov. Toda ne ustrašimo se zaradi tega! Sotrpini, delavci, mali obrtniki in drugi! Nastopimo složno na dan volitve 3. majnika! Ne iščimo si časti, ampak resnega dela in nastopa, čeprav s pomanjkljivim številom izvoljenih naših socijalističnih kandidatov! Na delo za prosih revnega ljudstva v občini!

Iz Tržiča. Vse je pri nas, vse je za nami, 400 strokovno organiziranih, toliko teh, toliko onih, tretjerednikov imamo toliko, skratka vse je naše, je bilo in bo naše. Taka so poročila iz Tržiča. Človek, ki bi o razmerah prav nič poučen, bi mislil, da je cel Tržič en sam velikanski klerikalci, ki ga na vrhovi vodi, če ne drugi, tedaj gotovo Luka tam iz goše. Pa pride Delavska zveza in postavi kandidatno listo in propagira, da mora iztrgati občino iz rok kapitalizma in buržoazije in verzičnikov in izkorističevalcev delavskih žuljev. Ne pove pa tega: župan Tržički je g. Franc Ahačič, fužinar in pristaš SLS, ki je iz usmiljenja do svojega sina postavil 3 delavce na ceno, da je dal njemu celo hišo za stanovanje, ki jo je najel od cerkve, sam pa ima še 2 hiši. Občinski svetovalec je duhovni svetnik

Koroška Bela. Volilna skrinjica Jugoslovanske social-demokratske stranke na Koroški Beli je druga. Nosilec kandidatne liste je Janez Jenko, posestnik in tovarniški delavec na Javorniku, 59. Delavci, mali posestniki, mali obrtniki in uradniki, Vaša skrinjica je druga! Torej na dan 3. maja vrzite vsi kroglice v skrinjico Jugoslovanske socialno - demokratske stranke!

Sv. Benjamin v Halozah. (Seja občinskega odbora; zadnja pri občinskih volitvah.) Dne 28. aprila (na dan Sv. Pavla od Kriza) je imel občinski odbor sejo s sledečim dnevnim redom: a) Čitanje zap. zadnje seje; b) Imenovanje častnih občanov; in c) slučajnosti. Občinski tajnik Suhopelnik prečita zapisnik, ki je odobren brez ugovora. Nato prevzame besedo župan Miha Nadleja ter pravi, da je najvažnejša točka današnje seje imenovanje častnih občanov. (Splošno mrmranje.) Na dolgo in široko opeva zasluge, ki jih ima za občinski gospod dr. P. iz Puja in končno predlaga, da se vlezaslužnega gospoda imenuje častnim občinam. (Vsi odborniki se vsedejo; preje so namreč le dolgočasnosti hodili po sobi gor in dol.) Ko je župan Nadleja otvoril debato, se oglasi k besedi odbornik Franc Kornaržnik; pravi, da on kot bivši član komisije za rekviriranje, ki je med vojne izvršeno funkcijonirala, pozna prav dobro zasluge gospoda doktorja, ki je posebno za Halozane veliko dobrega naredil! Zato podpira županov predlog. Besedo prevzame nato odbornik Ivan Poštenjak, ki je bil štiri leta na fronti. Ta pravi, da je bil samski občinski odbor izvoljen leta 1911. t. j. pred desetimi leti. Prihodnje dni se vršijo občinske volitve, pri katerih bo govorila ljudstvo, ono ljudstvo namreč, ki najbolje pozna zasluge ljudi, ki so imeli pri rekvizicijah besedo. Predlaga, da se imenovanje častnih občanov odloči — bis ant waiterov. (Večina odbornikov ploska.) Župan hoče govoriti, a mora umolkneti, ker vsi odborniki kričijo in zahtevajo glasovanje o Poštenjakovem predlogu. Župan v veliki zadreg stavi predlog na glasovanje; za Poštenjakov predlog je glasovalo dvanaest odbornikov, štirje pa proti. To se pravi, da gospod dr. P. ne bo častni občan, ker v novovzvoljenem občinskem odboru bo še več Poštenjakov, ki bodo imeli za koristnejše stvari smisla in posla dovolj ter bodo take vrste imenovanja častnik občanov enkrat za vselej odpravili! — Pepe Nagajšvec.

Ko prečitete »Naprej«, ga oddajte Vašim prijateljem!

Kulturni vestnik. Ga. Irma Polakova kot M. Nitouche. Udrženju gled. igralcev se je posrečilo pridobiti našo priljubljeno ljubljansko-rojakinjo, da nastopi v korist »Udrženja« v sredo dne 4. maja v opereti »M. Nitouche«. Da bo dobila predstava izrazitejšo lice, sodelujejo v veliki meri člani dram. gledališča med njimi dame: Danilova, Pregarčeva, Vera Danilova, Rakarjeva, ter gg. Danilo, Rogoz, Plut, Drenovec, Železnik i. dr. — Predprodaja vstopnic se prične v nedeljo, radi večjih izdatkov v nekoliko povišanih cenah.

»Zrnje« šte. 21 ima sledečo vsebino: Al. Petöfy — Al. B.: Koncem septembra. — Potres. — H. Družović: Nacionalna glasha. — Anton Ivanović: Meeger: Lev. Nikolačević Tolstoj. — Za narodno gledališče v državi.

ŠTAMPILJE

Katalog

KREDITNI ZAVOD ZA TRGOVINO IN INDUSTRIJO,
 LJUBLJANA, Prečernova ulica št. 50, v lastnem poslopiju.
 Glavni naslov: KREDIT LJUBLJANA. — Telefon št. 49 in 457.

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna nargčila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

**Priporočam
se tvrdka
Večletna
garancija.**

Josip Petelinc,

Ljubljana,

**Sv. Petra
nasip št. 7.
Popravila
se sprejemajo.**

edina tovarniška zaloga
šivalnih strojev v vseh opremljenih, material in izvršba pred-
večna, za rodbinsko in obrtno rabo ter vsi posamezni deli za vse si-
steme, igle, ožice na drobno in debelo. Večletna garancija!
Ugodni plačilni pogoji.

Klobuke in slavnike

vseh vrst od preprostih do
najfinjših dobite vse v
tovarni za slavnike in klobuke
FRANJO CERAR,
v Stobu, pošta Celje pri Ljubljani.

V popravilo prevzema tudi
vsa tozadevna dela ter pre-
oblikuje po najnovejši modi.
V Ljubljani se sprejemajo
pri tvrdki Kovarčević i Teršan
v Prešernovi ulici 5, kjer
so tudi vsi vsorci vedno na
razpolago.

Edina razprodaja vseh vrst
specijalnega

MAVCA-GIPSA

za celo kraljevino SHS.

Tvornice:

Stanz, Kindberg, Semmering,
Schottwien, Puchberg, Auser-
wiesen etc. nudi po najnižji
ceni iz svojih zalog:

Ljubljana, Csihek, Novi Sad, Zemun

Kosta Novakovič,

veletrgovina mavca,
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.

Vsakemu potniku, ki je
namenjen potovati v
Ameriko, se priporoča,
da se v svrhu izogibanja
nepotrebnih potov in
stroškov za vsa pojasnila
glede potovanja pravo-
časno potrdi.

Cosulich-Line

Paroplovna družba v Trstu
prevaža potnike v južno in severno
Ameriko z najmodernejšimi brzoparniki
redno trikrat mesečno. Pojasnila
daje in vozne liste prodaja:

SIMON KMETEC, glavni zastopnik za Slovenijo
v Ljubljani, Kolodvorska ulica 28.

Glavno nastopstvo za:

UNDERWOOD

pisalni stroj

OPALOGRAPH

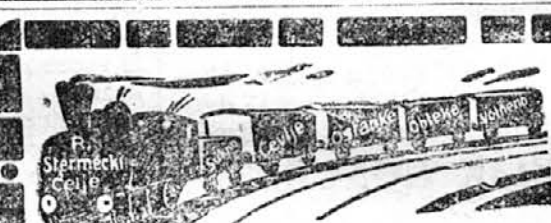
razmnoževalni aparat

ima tvrdka

THE REX Co., Ljubljana

Selenburgova ul. 7/I. in Gradišče 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje.

Zopet

ogromno pošiljatev
manufaktur narav-
nost iz inozemstva
je prejela tvrdka
R. Stern ecki v telju,
in sicer volne, celjice, tiskanine, elamina, batista za ženske obleke, sukna
kamgarna in hlačevine za moške obleke, belega in pisanga platna za
perilo, kloba, cvilna, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga,
katero se prodaja, zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito
nizkih cenah. Razen tega, vedno velika zaloga lastnega izdelka srajc,
predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek, po zelo
nizkih cenah. Cevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni,
pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v 1. nadstropju

VELETRGOVINA R. STRMECKI CELJE ST. 314,
Razpošiljalna Slovenija.

Iz Havre v Ameriko samo 6 dni.

Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Ant-
werpen v Newyork. — Vozne
liste in zadevna pojasnila iz-
daja edina koncesijonirana poto-
valna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani
Gospodarska (prej Marije Terezije) cesta 13, Kolizej.

Žensko zdravilišče

toplice Dobrna pri Celju.

Akratoterma 37° C. izredno bogata na radiju in
ogljikovi kislini. Izvanredni uspehi pri ženskih in
živčnih boleznih, boleznih srca, ledvic, slabokrv-
nosti, revmatizmu, protinu in vseh pojavih oslabe-
losti. Termalne naravne ogljikove kopeli, želez-
nati vrelec, masaža, električne, solne in zračne
kopeli v vročem zraku. Krasen park. Smrekovi
gozdovi. Divni izleti. Nikdar megleno!

Vejaška zdraviliška godba. Sezija: Maj—Oktober.

Prospekti zastoj pri upravi kopališča.

Automobilna zveza Celje—Dobrna.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Največja zaloga izgotovljenih oblek

za gospode, dečke in otroke.

Blago za obleke in plašče.

Obleke po meri se zgotovijo točno po naročilu.

Konfekcija za dame.

Kje kupim dober in fin
Gramofon,
plošče, igle, posamezne dele?
Kje se popravljajo gramofoni?

Edino v največji tovarniški zalogi gramofonov in
godbenih avtomatov

A. RASBERGER,

Ljubljana — Sodna ulica št. 5, (poleg dež. sodišča.)

Mehanična delavnica za popravo vseh vrst gramo-
fonov in godbenih avtomatov. — Izvršuje vse dela
precizne mehanike.

F. BRUMAT
LJUBLJANA

Manufaktura in tkanine.

Mestni trg 25.

Jugoslovanski kreditni zavod

P. Z. Z. O. Z.

Marijin trg št. 8.

v Ljubljani.

Wolfova ulica št. 1.

Podružnica v MURSKI SOBOTI in DOLJNI LENDAVI.

Poštni čekovni račun št. 11.323. Telefon št. 54.

Brzjavni naslov: Jugoslovanskikredit, Ljubljana.

SPREJEMA hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje po

Hranilne vloge se iz-
plačujejo brez odpovedi

4 1/2 %

Hranilne vloge z odpovednim rokom
se obrestujejo po dogovoru.

čistih brez odbitka. Izvenljubljanski vlagatelji dobe poštne položnice.

Denarni promet v lanskem letu: 128.000.000 kron. — Jamstvena glavica 2 in pol milijona kron.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta. — Daje posojila
na vknjižbo, poroštvo, vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih.

Trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Zavod je neposredno pod državnim nadzorstvom.